

Heemkundevereniging Landgraaf

An de Voeëgelsjtang 12

6373 BJ LANDGRAAF

Tel: 0031 (0) 45 532 28 20

E-mail: heemkundelandgraaf@gmail.com

www.heemkundelandgraaf.nl

Openingstijden: woensdag en zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur

OCGL ruim 30 jaar thuis in
Heemkunde

Jaarverslag 2013.

1. Bestuurssamenstelling.

Voorzitter: Jo Schiffelers, vice-voorzitter: Hub Dortants, secretaris: Jo Baur, penningmeester: Sjef Drabbe. Leden: Sjef Born, Harrie Mulders, Stef Moonen. Jo Erkens en Mathieu Offermans traden af als bestuurslid op de jaarvergadering van 8 april 2013. Kees Hessels en Jo Kobben werden als nieuwe bestuursleden gekozen.

2. Vrijwilligers 2013.

Ook voor 2013 moet opgemerkt worden dat de vele activiteiten van OCGL niet uitvoerbaar waren zonder de hulp van een groot aantal vrijwilligers. Daarom dank aan onderstaande leden die samen met de bestuursleden door hun werkzaamheden bijdroegen aan het succes van onze Heemkundevereniging: Jean Kölgen, Jo Nieswand, Thea Gielen, John Maassen, Jack Lussenburg, Toon Thomas, Albert Verreck, Jo Odekerken, Piet Wetzels, Rob Hamers, Andreas Rentzsch, Kitty Gybels, Ger Hanssen, Jan Joosten, Riet Nederpel, Gertie Thomas, Pierre Peters, Jo Paffen, Henk Postma, Jan Spiertz, Walter Warzybok, Jurgen Reinheckel, Frans Eekhout, Gerda Schiffelers, Frans en Lieke Boumans. Ook andere leden verleenden regelmatig of sporadisch hand- en spandiensten.

3. Interne werkgroepen.

Slot Schaesberg: Jo Schiffelers, Sjef Born, Hub Dortants, Harrie Mulders, Kees Hessels.

Monumentendag: Jo Schiffelers, Sjef Born, Harrie Mulders, Hub Dortants, Jo Kobben.

Vervangen netwerk: Sjef Drabbe, Stef Moonen en Sjef Born.

Redactie jaarboek: coördinatie Harrie Mulders, Frans en Lieke Boumans. Verder wisselende auteurs.

Bulletin: Harrie Mulders, Sjef Born.

N.B. De werkgroep Monumentendag is inmiddels gestart met de voorbereidingen van Monumentendag 2014, die, met instemming van de gemeente, in het teken zal staan van 70 jaar bevrijding van Landgraaf.

Ook wordt met de gemeente en anderen samengewerkt om in 2014 Stolpersteine in Rimburg te leggen en in Waubach een herinneringsplaquette te plaatsen voor Joodse kinderen. Dit project loopt door tot in oktober 2014.

4. Overleden leden.

In de periode tussen de jaarvergaderingen van 2012 en 2013 overleden de heren Joep Dörenberg, Thijs Spronck, John Mulders, Hans Strack, Jo Bloemen, de dames Anny Robbertz-Tilmans en Mia Jongen. In de loop van 2013 overleden Hub Gerets, Johanna Loupen-Horsch, Wiel Beckers, Frans Mom, Jac. Kremers, Frans Vreuls en Coen de Jong.

5. Bezoek studieruimte en website.

Ook in 2013 bezochten op woensdag- en zaterdagmiddagen ruim 2300 bezoekers de studieruimte. De website werd meer dan 41.000 keer bezocht. Deze levendige belangstelling

kwam uit binnen- en buitenland. De heren Hub Dortants en Jo Schiffelers probeerden ook nu weer op heel wat hulpvragen van leden, verenigingen, stamboomonderzoekers, studenten en andere geïnteresseerden een passend antwoord te vinden.

Niet alleen via de eigen website is de inventaris van ons studiecentrum te raadplegen, maar ook via de openbare bibliotheek Landgraaf. Jongeren en scholen hebben ook in 2013, zij het in bescheiden mate, de weg weten te vinden naar ons documentatiecentrum. Bovendien werd voor de VAZOM een scholenproject ontwikkeld en werd de Heemkundevereniging verzocht om voor een 28-tal studenten van het Charlemagnecollege een schoolproject te ontwikkelen.

Ook in 2013 werd het OCGL als nuttig en laagdrempelig kenniscentrum ervaren. De belangstelling vanuit zowel het primair onderwijs alsook vanuit het vervolgonderwijs is groeiende.

6.Leden.

Aan het eind van het kalenderjaar 2012 bedroeg het aantal contributie betalende leden 397. Eind 2013 waren dat er 396. Het aantal van vierhonderd leden werd net niet gehaald daar een aantal leden het lidmaatschap beëindigde.

7.Bestuursoverleg.

Regulier bestuursoverleg vond plaats op zaterdagmorgen 12 januari, 9 maart, 27 april, 15 juni, 24 augustus, 12 oktober, 9 november en 14 december. Vrije discussiebijeenkomsten waren er op 16 februari, 30 maart, 25 mei, 20 juli, 21 september en 30 november. Vaste, terugkerende agendapunten waren o.a. Slot Schaesberg, Monumentendag, vrijwilligerswerk, vervangen netwerk, samenwerking met andere verenigingen en lezingen.

8.Activiteiten in 2013.

2013 werd gekenmerkt door een rijk aanbod aan activiteiten. De samenstelling van dit aanbod was wederom een gevolg van bewuste keuzes die het bestuur maakte:

- Donderdag 31 januari: lezing door mevr. Kitty Janssen-Rompen over Carnaval. Vasteloavond in Limburg, een feest met vele gezichten. De uitleg bij de meest alledaagse carnavalsbegrippen was voor velen een eye-opener.
- Donderdag 28 februari: lezing Slot Schaesberg door Jo Nievelstein en Aryan Klein. Beide heren gaven op deze drukbezochte avond een uiteenzetting over de herbouwplannen m.b.t. Slot Schaesberg, de stand van zaken m.b.t. onderzoekstrajecten, samenwerkingsverbanden en de ontwikkelingsstrategie voor de komende vier jaar.
- Donderdag 21 maart: dhr. Rombout Nijssen was te gast voor een lezing over bezit en eigendom van de 14^e tot de 18^e eeuw.
- Donderdag 18 april: algemene ledenvergadering bedoeld als jaarvergadering. Agendapunten waren o.a.:
het jaarverslag van de secretaris, de financiële verantwoording door de penningmeester en diens toelichting op de begroting 2013.
Dhr. Jo Erkens werd, naast mevr. Gertie Thomas, gekozen als nieuw lid van de kascontrolecommissie.
De herverkiezing van Jo Schiffelers en de verkiezing van de nieuwe bestuursleden Kees Hessels en Jo Kobben geschiedde met applaus.

- Donderdag 23 mei: de lezing over Alsdorf door dhr. Klaus Peschke kon helaas geen doorgang vinden.
- Zaterdag 22 juni: de excursie naar Aken ondervond op de heenreis nogal wat hinder van het Nederlands kampioenschap wielrennen te Kerkrade. In Aken zelf was er een zeer interessante rondleiding onder begeleiding van gidsen. Na de inwendige mens versterkt te hebben, waren de excursiegangers vrij om nog enkele uurtjes rond te kijken of te shoppen.
- Zaterdag 27 juli: vrijwilligersactiviteit die bestond uit een rondleiding door de stallen en langs de koetsen van de Rimburgerhoeve. Aansluitend een koud en warm buffet binnen. Het bloedhete weer van die dag ontlokte bij de voorzitter de opmerking om in 2014 de vrijwilligersavond maar weer in september te houden.
- Zaterdag 14 september: jaarlijkse Monumentendag met de presentatie van een nieuw boek over Slot Schaesberg. De heren Jo Schiffelers, Hub Dortants, Harrie Mulders, Kees Hessels en met name Sjef Born zijn vele uren in de weer geweest om dit fraaie boek samen te stellen. In de parochiezaal van het MFC was een tentoonstelling ingericht met als onderwerp "Kerken in Landgraaf". Een bij deze gelegenheid uitgebrachte brochure over de betreffende kerkgebouwen was eveneens in kleur. Ondanks de vele activiteiten her en der was er een redelijke belangstelling voor dit evenement.
- Zaterdag 19 oktober: open dag Slot Schaesberg. Vanaf 11.00 uur was de ruïne te bezichtigen. Informatie en uitleg bij het project werd ter plekke gegeven.
- Donderdag 24 oktober: lezing door drs Francois van Gehuchten over de Bokke(n)rijders in onze regionen. Daarbij ging hij in op ontdekkingen die hij gedaan had bij zijn reis door Bokke(n)rijdersland.
- Vrijdag 15 november: verenigingsavond in het MFC "An d'r Put" te Waubach. Presentatie van het jaarboek 2013 met bijdragen van José Seerden-Pompl, Mariët Kuypers, Frans Theunissen, Jo Kobben, Rob Hamers, Jean Paulssen en May Quaedflieg. Het warme buffet was weer klasse. Een heel gezellige avond.
- Donderdag 21 november: lezing verzorgd door Frans Lei Heijenrath over Frans Corneli.
- Vrijdag 22 november: "Nieuwenhagen, geschiedenis en oude foto's". Lezing in de bibliotheek door May Quaedflieg.
- Vrijdag 29 november: presentatie van het fotoboek Nieuwenhagen, samengesteld door May Quaedflieg.
- Donderdag 12 december: filmavond met bewegende beelden uit Landgraafs verleden.

9.Samenwerking met de gemeente Landgraaf.

Minimaal twee keer per jaar is er overleg met de betrokken ambtenaren en met wethouder Erkens. Aan dit overleg wordt deelgenomen door Jo Schiffelers en Sjef Born.

De vereniging is o.a. door middel van actieve deelname of als kenniscentrum betrokken bij:

- Herstel van de Landgraaf;
- Herbouw van Slot Schaesberg;
- Straatnaamgeving en gebiedsaanduiding;
- De Romeinse weg;
- Het Romeins Evenement Rimburch;
- Aanwijzing van monumenten inclusief herbestemming;
- Opstellen nieuwe welstandsnota en de plaats van monumenten en beeldbepalende panden daarin;
- Erfgoednota van de gemeente Landgraaf;
- Advisering bij archeologisch onderzoek;

10.Samenwerking met andere verenigingen en instanties in en buiten Landgraaf.

De Heemkundevereniging beheert de archieven van een aantal Landgraafse verenigingen. Het OCGL ondersteunt bovendien verenigingen die onderzoek doen naar hun verleden, ordent en completeert daar waar mogelijk hun archieven en verleent hulp bij het voorbereiden van publicaties.

Een bijdrage werd ook geleverd aan het VAZOM-project "Slot Schaesberg", een onderwijsproject.

Samenwerking, uitwisseling en/of overleg was er o.a. met:

- Alle participanten in het MFC "An de Voeëgelsjtang";
- De Heimatsverein Baesweiler en met name met de genealogische werkgroep;
- Gemeentearchief Landgraaf;
- Rijksarchief Maastricht;
- Parochie Nieuwenhagerheide;
- Fontis Rodensis Kerkrade o.a. door het beheeren van een deel van haar collectie;
- Afdeling Limburg van de Nederlandse Genealogische Vereniging door het beheer van de collectie die zich in de archieven van OCGL bevindt;
- Het Limburgs Geschiedkundig en Oudheidkundig Genootschap (L.G.O.G.);
- De enige jaren geleden opgeheven Hamersvereniging als verkooppunt van haar boeken.
- De Archeologische Werkgroep Landgraaf;
- De Stichting Kruisen en Kapellen;
- Omroep Landgraaf;
- De regionale pers.

Commissie Naamgeving Openbare Ruimte.

Dhr. Hub Dortants had ook in 2013 namens het bestuur zitting in deze commissie.

Organisatie, agenda en tijdstippen van de vergaderingen liepen via de gemeente Landgraaf.

Stichting MFC.

Aan de bestuursvergaderingen van de Stichting Multi Functioneel Centrum werd deelgenomen door Jo Schiffelers en Sjef Drabbe. Jo Baur is afgevaardigde in het gebruikersoverleg.

Participanten in de Stichting MFC:

- Vrije Academie ZOM;
- Peuterspeelzaal "Ukkepuk";
- Muziek- & dansschool SMK;
- Heemkunde Landgraaf;
- Basisschool "Op gen Hei";
- BSO "De Tovertuin";
- Parochiehuis H.H. van Jezus.

Genealogische Werkgroep Waubach.

Tijdens bijeenkomsten van de werkgroep werden in het verleden de laatste plaatselijke ontwikkelingen en publicaties op genealogisch gebied uitgewisseld.

Vanaf 2012 was een afnemende belangstelling en deelname aan de werkgroep duidelijk waarneembaar. In 2013 werd dan ook besloten om de werkgroep op te heffen. De mogelijkheid om op de eerste zaterdag van de maand minder formeel gesprekken met elkaar te voeren bleef bestaan.

Cursus Paleografie.

De cursus Paleografie werd in de eigen archiefruimte gegeven door dhr. Jan Spiertz. De coördinatie berustte bij Stef Moonen. Elke derde dinsdag van de maand van 19.30 tot 21.00 uur.

D'r Platkloeb.

In 2013 kwamen de leden van d'r Platkloeb bij elkaar op donderdagavond van 20.00 tot 22.00 uur en wel op de volgende data: 24 januari, 21 februari, 28 maart, 30 mei en 25 juli. Vanaf september 2013 leidt d'r Platkloeb een slapend bestaan.

Overleg Heemkundevereniging in Parkstadverband.

Drie keer per jaar neemt OCGL deel aan een overleg tussen de Heemkundeverenigingen uit Parkstad. Deze bijeenkomsten worden gehouden in de studiezaal van het OCGL. Men wisselt ideeën uit, kijkt naar gezamenlijke activiteiten en bespreekt de laatste ontwikkelingen op archiefgebied. Voortdurend wordt er gewerkt aan de mogelijkheid om beeldmateriaal digitaal beschikbaar te stellen. Een van de Heemkundeverenigingen organiseert de jaarlijkse Heemkundedag, waarop, naast een kijkje in de keuken van de organiserende vereniging, ook een gezamenlijk thema besproken wordt. Bovendien een gelegenheid om te netwerken en vaak is een excursie of lezing in het programma opgenomen.

11.Vrijwilligers.

De vele en veelzijdige activiteiten die het OCGL ontplooit, zouden onmogelijk zijn zonder hardwerkende vrijwilligers. Hand- en spandiensten werden verricht door een dertigtal vrijwilligers, die op dinsdag- en vrijdagochtend of op woensdag en zaterdag actief bezig waren in het archief. De vrijwilligersavond 2013 op zaterdag 27 juli in de Rimburchhoeve was dan ook een welverdiende beloning voor hun belangeloze inzet.

12.Publicaties.

Publicaties in 2013 waren:

- Brochures "Monumenten te Kijk", deel 8 in de serie "Kijk op Landgraaf" in het kader van Monumentendag en met het thema "Kerken in Landgraaf";

- Eerste boek “Slot Schaesberg” door Sjef Born, Jo Schiffelers, Hub Dortants, Kees Hessels en Harrie Mulders;
- Jaarboek 2013;
- Fotoboek Nieuwenhagen door May Quaedflieg.

Het jaarboek 2013 kwam tot stand met bijdragen van eigen leden. De presentatie vond plaats op de verenigingsavond van vrijdag 15 november.

Evenals voorgaande jaren een zeer aantrekkelijke uitgave met een verscheidenheid aan artikelen.

In de serie “Kijk op Landgraaf” verscheen van de hand van Sjef Born bij gelegenheid van Monumentendag 2013 het boekwerk “Monumenten in Landgraaf nader belicht”.

De Landgraafse monumenten die nader belicht werden, waren de nog in gebruik zijnde of reeds gesloten katholieke en protestante kerkgebouwen in Landgraaf.

Het Bulletin, ons verenigingsblad, verscheen elk kwartaal, digitaal en als papieren versie. Een veelheid en verscheidenheid aan onderwerpen werd in deze vier edities door verschillende auteurs beschreven.

13.Publiciteit.

Met medewerking van dhr. Jack Lussenburg werden regelmatig artikelen geplaatst in de regionale weekbladen en op de plaatselijke kabelkrant.

Elke drie weken verscheen er in het parochieblad voor de parochies H.H. van Jezus, Nieuwenhagerheide en H. Familie, Schaesberg een artikel waarvoor Jo Schiffelers zorg droeg.

De website werd wekelijks geactualiseerd en er werd bovendien gebruik gemaakt van sociale netwerken als Facebook.

Op Facebook heeft de Heemkundevereniging een aparte pagina met twee beheerders (Jo Schiffelers en sinds december 2013 ook Frans Theunissen). Met Facebook heeft OCGL nu 165 zogenaamde “likes” en de berichten worden in het algemeen gelezen door meer dan 100 mensen en afhankelijk van het bericht kan dit oplopen tot meer dan 400. Op Facebook worden dagelijks items onder de aandacht van mensen gebracht. Ook wordt Facebook uitgewisseld met andere groepen die geïnteresseerd zijn in streekgeschiedenis.

Webmaster is Jo Schiffelers.

14.Bijzondere projecten.

Om de toegankelijkheid tot het Heemkundefarchief te vergroten liet OCGL de documenten van de Schaesbergse Schepenbank digitaliseren. Eind 2012 werd nog een opdracht verstrekt voor een aanvullende digitalisering van documenten in het rijksarchief Maastricht die betrekking hebben op Landgraaf.

Eerder werd al in eigen beheer het gedeelte, aanwezig in het archief van de gemeente Landgraaf gedigitaliseerd.

Ook werd ter bevordering van een grotere toegankelijkheid een compleet nieuw netwerk met server aangeschaft. Het aantal werkplekken is vergroot om meer leden tegelijkertijd de mogelijkheid te bieden bestanden te raadplegen. Hiervoor was een werkgroep samengesteld bestaande uit Sjef Drabbe, Sjef Born, Stef Moonen en Hub Dortants en mag met name het werk van Sjef Drabbe worden benadrukt. Hij beheert ook het nieuwe systeem.

Omroep Landgraaf verzorgde een aantal uitzendingen met door de Heemkundevereniging beschikbaar gesteld beeldmateriaal.

Het OCGL is tevens partner in het herbouwproject “Slot Schaesberg”.

Over dit megaproject vond zowel intern als extern overleg plaats. In dit overleg was de Heemkundevereniging een onmisbare partner. Meerdere keren vond overleg plaats met de gemeentelijke projectleider Aryan Klein en gemeenteambtenaar Jo Nievelstein. Daarnaast zijn door Sjef Born en Jo Schiffelers extra lezingen gegeven en informatie verstrekt. De interne projectgroep bestaat uit de heren Sjef Born, Jo Schiffelers, Harrie Mulders, Hub Dortants en Kees Hessels.

De interne projectgroep presenteerde in 2013 het eerste boek over de rijke geschiedenis van het Slot Schaesberg. Voor dit project werd van de gemeente Landgraaf een extra subsidie verkregen. Dit boek was het eerste uit een serie die uiteindelijk een compleet overzicht moet geven over het slot, de hoeve, de adellijke familie, de kerk van Schaesberg, de kapellen in Leenhof en Palemig etc.

In de externe werkgroep "Landgoed Kasteel Schaesberg" hebben o.a. zitting de heren Aryan Klein, Jo Nievelstein en Kees Hessels.

Op de valreep van 2013 besloot het bestuur een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met de Stichting Herbouw Slot Schaesberg.

15. Collectie.

De inmiddels zeer uitgebreide en unieke collectie werd ook in 2013 actueel gehouden door het aanschaffen van nieuwe uitgaven en acquisitie bij verenigingen en particulieren. Het aantal items in de eigen bibliotheek is de 20.000 gepasseerd. De archieven van lokale historici als Karel Specker, Hein Goossens en Jacob Jongen zijn geheel of gedeeltelijk in handen gesteld van de Heemkundevereniging. De collectie Jongen zal nog in omvang toenemen.

Voor een gemakkelijke toegankelijkheid van alle in het OCGL-archief aanwezige informatie werden het computersysteem en de software in 2013 volledig vernieuwd.

16. Tot slot.

Het verenigingsjaar 2013 werd afgesloten met een tevreden gevoel. Ook nu weer kon dankzij het nijvere werk van bestuur en onmisbare vrijwilligers veel aangepakt en gerealiseerd worden.

Heemkunde Landgraaf is een nog steeds groeiende en bloeiende vereniging. Ze vormt een levendig, sociaal onderdeel van de Landgraafse samenleving, waarbij ze belangstellenden niet alleen helpt bij een terugblik in het verleden, maar tevens een perspectief op de toekomst opent.

Het jaar 2014 zal o.a. in het teken blijven staan van intensieve bemoeienis bij de herbouw van Slot Schaesberg door middel van vooral kennisoverdracht en een bijdrage aan de organisatie van een tweede Romeins Evenement te Rimburch.

Met al haar activiteiten, zoals ook nu weer in het jaarverslag beschreven, heeft OCGL haar bestaansrecht binnen de Landgraafse gemeenschap dubbel en dik aangetoond.